

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **M. H.**, zastoupeného advokátkou JUDr. Janou Marečkovou, se sídlem Ondříčkova 2167/16, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2021, čj. 301137/2021-VO, o nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením věci,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 15 A 54/2021 je **p ří s lu š n ý** Krajský soud v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Zastupitelský úřad České republiky v Tunisku neudělil žalobci, který je ženat s českou státní občankou, krátkodobé vízum pro rodinného příslušníka, neboť žalobce se podle něj dopustil obcházení zákona účelovým uzavřením manželství. Žalobce u Ministerstva zahraničních věcí (žalovaného) žádal o nové posouzení důvodů neudělení víza, ministerstvo však rozhodnutí zastupitelského úřadu potvrdilo. Žalobce se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného žalobou ze dne 3. 3. 2021, kterou adresoval Krajskému soudu v Praze.

[2] Krajský soud v Praze postoupil věc usnesením ze dne 28. 4. 2021, čj. 48 A 2/2021-19, Městskému soudu v Praze. Tento soud je podle něj místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci, neboť podle obecného pravidla je místně příslušný ten soud, v jehož obvodu sídlí žalovaný (§ 7 odst. 2 s. ř. s.). Krajský soud zvažoval, zda neužít speciální § 172 odst. 7 větu druhou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, podle něž je k projednání věci příslušný krajský soud, v jehož obvodu by měl cizinec (který aktuálně pobývá v zahraničí) po vstupu na území splnit ohlašovací povinnost. Dospěl však k závěru, že toto speciální pravidlo se neuzije, neboť žalobce neosvědčil, že měl ke dni podání žaloby zajištěno ubytování na deklarované adrese v Česku.

[3] Městský soud v Praze vyjádřil dne 31. 5. 2021 nesouhlas s postoupením věci a předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o místní příslušnosti krajského soudu podle § 7 odst. 6 s. ř. s. Domnívá se naopak, že žalobce náležitě osvědčil skutečnosti týkající se místa, kde by plnil svou ohlašovací povinnost po případném vstupu na české území. Ty v tomto řízení zakládají místní příslušnost Krajského soudu v Praze.

[4] Nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci je důvodný.

[5] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*

[6] Podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců, který je v tomto případě *zvláštním zákonem* podle § 7 odst. 2 s. ř. s., platí, že *pobývá-li cizinec v zahraničí, je (k řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí) místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu by měl cizinec po vstupu na území splnit ohlašovací povinnost.*

[7] Podle § 7 odst. 6 s. ř. s. *není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.*

[8] Spornou otázkou je, zda žalobce dostatečně osvědčil skutečnosti zakládající příslušnost Krajského soudu v Praze podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

[9] Místní příslušnost soudu stanovená podle místa budoucího pobytu cizince je závislá na očekávané (nejisté) události. Podle judikatury NSS je v těchto případech třeba posoudit, zda existuje podklad, který by „s *rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti*“ osvědčoval, že podmínka pro určení místní příslušnosti podle tohoto ustanovení bude naplněna (viz usnesení NSS ze dne 17. 7. 2018, čj. Nad 61/2018-28, bod 8, které ostatně citují jak krajský, tak městský soud).

[10] Toto řízení se vede ohledně neudělení krátkodobého víza rodinnému příslušníku občana Evropské unie, respektive občanky České republiky. Žalobce podal dne 4. 3. 2021 žalobu ke Krajskému soudu v Praze a uvedl v ní svou tuniskou adresu. Krajský soud žalobce poučil přípisem ze dne 22. 3. 2021 o pravidlech určování místní příslušnosti a současně ho vyzval, aby soudu předložil listiny (doklad o vlastnickém právu k nemovité věci, nájemní smlouvu, smlouvu o ubytování apod.) dokládající jeho vztah k adrese, na níž by měl po příjezdu do Česka plnit ohlašovací povinnost. Soud rovněž žalobce poučil, že pokud ve lhůtě nepředloží listiny, z nichž bez jakýchkoli pochybností vyplyne, že má žalobce skutečně zajištěno ubytování na uvedené adrese, stanoví soud místní příslušnost podle § 7 odst. 2 s. ř. s.

[11] Žalobce na výzvu soudu reagoval přípisem ze dne 30. 3. 2021. Uvedl, že zvolil krajský soud jako místně příslušný proto, že hodlal po vstupu na české území bydlet u své manželky (*ke níž žádal o krátkodobé vízum*) v její nemovitosti na adrese V., M. Dále sdělil, že jeho manželka v současnosti pobývá u něj v Tunisku a „*samozeřejmě souhlasila a i v současnosti souhlasí*“, aby žalobce bydlel v Česku u ní v její nemovitosti. Ohlašovací povinnost by tak žalobce plnil vůči oddělení pobytových agend Odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Současně s přípisem zaslal žalobce soudu listinu označenou jako „*Doklad (potvrzení) o zajištění ubytování*“ vystavenou žalobcovou manželkou a datovanou dnem 26. 3. 2021, v níž žalobcova manželka potvrzuje, že žalobci poskytne ubytování na adrese v M. „*na dobu neomezenou – dle udělení krátkodobého víza, a to počínaje dnem příjezdu cizince*“. Žalobce přiložil také prostou kopii informace o pozemku z katastru nemovitostí v obci M., jehož součástí je i stavba rodinného domu č. p. X ve vlastnictví žalobcovy manželky.

[12] Krajský soud vyšel z toho, že pro posouzení místní příslušnosti jsou rozhodné okolnosti, které tu byly v době zahájení řízení (§ 11 odst. 1 o. s. ř. a § 64 s. ř. s.). Jelikož žalobce předložil potvrzení o zajištění ubytování datované dnem 26. 3. 2021, které ke dni podání žaloby

pokračování

(4. 3. 2021) neexistovalo, ale bylo vystaveno až po výzvě soudu ze dne 22. 3. 2021, soud k němu nepřihlédl a konstatoval, že žalobce neosvědčil podmínky určující místní příslušnost podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

[13] NSS souhlasí s krajským soudem v tom, že místní příslušnost se jako podmínka řízení posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v den podání žaloby u soudu, a že trvá až do skončení řízení (srov. též rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2007, čj. 2 Azs 156/2006-38). Současně však nesdílí závěr krajského soudu, že okolnosti zakládající jeho příslušnost nebyly v této věci „s rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti“ prokázány. Naopak se NSS přiklání k názoru městského soudu, že žalobcem předložené listiny dostatečně dokládají jeho vztah k adrese, na níž by měl podle svého tvrzení plnit ohlašovací povinnost.

[14] Městský soud správně poukázal na to, že vyhotovení potvrzení zjevně navazuje na předchozí výzvu krajského soudu ze dne 22. 3. 2021. Nic však současně nesvědčí o tom, že žalobcova manželka nechtěla žalobci poskytnout ubytování na této adrese i ke dni podání žaloby, naopak. V přípisu ze dne 30. 3. 2021 žalobce výslovně uvedl, že jeho manželka s jeho ubytováním „*samozejmě souhlasila a i v současnosti souhlasí*“. Datum uvedené na potvrzení nepovažuje NSS za rozhodující. Potvrzení sice zjevně v době podání žaloby neexistovalo, neboť bylo vydáno až v reakci na výzvu soudu, je ovšem nepochybné, že žalobcova manželka měla v úmyslu ubytovat žalobce u sebe v M. již v době podání žaloby, tedy asi tři týdny před podáním žaloby.

[15] Smyslem požadavku, aby byl doložen vztah cizince k místu, ve vztahu k němuž bude po vstupu na území plnit ohlašovací povinnost (§ 93 a § 97 zákona o pobytu cizinců), s rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti, je nepřipustit, aby cizinec volbou místa účelově ovlivňoval místní příslušnost soudu (srov. též např. usnesení NSS ze dne 17. 7. 2019, čj. Nad 111/2019-68, bod 6). O účelovosti žalobcových tvrzení v této věci však nic nesvědčí, ostatně ani krajský soud jejich věrohodnost nezpochybnil.

[16] NSS proto rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Krajský soud v Praze, v jehož obvodu se nachází místo žalobcova budoucího pobytu v Česku (M., které spadají pod obvod Okresního soudu Praha-východ, respektive Krajského soudu v Praze; viz bod 49 přílohy č. 3 a bod 2 přílohy č. 2 k zákonu č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu